

Jubilant riadil a vyhodnocoval geologicko-prieskumné práce pre zabezpečenie nových zásob tehliarskych surovín. Je autorom desiatok záverečných správ s výpočtami zásob a odborných článkov v geologickej literatúre.

Jeho prácu ocenili čestnými odznakmi: Vzorný pracovník Ministerstva baníctva, Najlepší pracovník geologickej služby ÚGÚ Praha, Najlepší pracovník SGÚ Bratislava a

titulmi: Zaslúžilý budovateľ podniku GP I. a II. stupňa za nepretržitú prácu v organizácii Geologického prieskumu.

S priáním pohody a pevného zdravia k významnému výročiu jubilanta sa popri spolupracovníkoch pripája aj široká geologická verejnosť.

Peter Kabina

K šesťdesiatinám RNDr. Alexandra Žabku

V roku 1985 sa dožíva šesťdesiatin výrazná osobnosť slovenskej geológie ostatných desaťročí RNDr. Alexander Žabka. Jubilant sa narodil 4. 6. 1925 v Banskej Bystrici, základné a stredoškolské štúdiá zavŕšil maturitou v roku 1946 vo svojom rodisku. Už v mladom veku dokázal svoju uvedomelosť.

Do Slovenského národného povstania sa zapojil ako partizánska spojka v odriade Mstiteľ, ktorého veliteľom bol kapitán Sokolov. Po úteku z nemeckého transportu nútenej evakuácie mužov sa aktívne zúčastnil aj Povstania českého ľudu v Prahe. V rokoch 1945–1946 sa prihlásil na brigádu Pomoc českému pohraničiu. Pomocnú ruku podal aj pri budovaní Trate mládeže, kde dvakrát získal titul úderníka.

V rokoch 1949–1953 študoval na Geologicko-geografickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, ktorú úspešne zakončil obhajobou diplomovej práce Vodné diela na hornom Považí. Po ukončení štúdia nastúpil na Nerudný průzkum, n. p., Brno, kde v rokoch 1953–1957 pracoval v oblasti prospekcie surovín pre už existujúce cementárne, zvlášť na lokalitách Bystré, Horné Srnie, Ladce, Lietavská Lúčka, Stupava a vápenky Gombasek. Vypracoval koncepciu rozvoja cementárni a vápeniek na Slovensku, ktorá sa stala základom pre vybudovanie cementární v Banskej Bystrici, Turni n Bodvou a v Rohožníku. V tom istom čase absolvoval postgraduálne štúdium na Vysokej škole stavitelství v Brne so zameraním na technológiu stavebných hmôt. Súčasne bol aj interným aspirantom

Ministerstva stavebníctva ČSR. Vypracoval aspirantskú prácu Cementárske suroviny Slovenska, ktorá znamenala súhrn vtedajších poznatkov o týchto surovinách a riešila najmä možnosti zavedenia výroby bieleho cementu z domácich surovín.

Po zrušení Nerudného průzkumu v Brne roku 1957 jubilant nastúpil ako hlavný technolog pre nerudy na Geologickom prieskume, n. p., v Turčianskych Tepliciach, kde založil pracovisko pre vyhodnocovanie technológií nerudných surovín. Prvé tri roky viedol metodiku, kontrolu a vyhodnocovanie prieskumných akcií zameraných na lokality cementárnskych, keramických a sklárskych surovín Slovenska (bentonity, perlity, azbest) a významne prispel rozvojom metód nielen k praktickému overovaniu geologických a technologických vlastností nerudných surovín, ale aj k overovaniu ich zásob. Od roku 1960 pôsobil na pobočke Geologického prieskumu, n. p., v Bratislave, kde zabezpečoval podrobný prieskum surovín pre cementársky kombinát Rohožník. Okrem toho riešil surovinovú základňu pre cementáreň Horné Srnie a Stupavu. Z prác tohto obdobia treba vyzdvihnúť lokalizáciu cementárne v Turni n Bodvou, ako aj objav a detailné geologické spracovanie vápencov lokality Vajarská.

V období 1960–1983 jubilant vykonal niekoľko dlhodobých expertíz v zahraničí, zameraných na nerudné suroviny. Bol to: Libanon — suroviny pre cementárne, biely cement, asfalt a betonárske kamenivo, Madagaskar — ťažké minerály, asfalt, cementárske suroviny. Vypracoval projekty pre výskum cementárskych surovín a riadil tieto práce v Brazílii a v Pakistane a urobil prípravu pre prieskumné práce v Togu a Mexiku. Práce zamerané na lokalizáciu vodných diel urobil v Sýrii, v Jordánsku a v Alžírii, kde vykonal aj prospekciu surovín pre biely cement a keramický priemysel. Všetky tieto

práce vykonal dôkladne, za sťažených podmienok a často bez odbornej pomoci. Jeho výsledky, ktoré vynikajú originálnymi metódami riešenia sa dodnes používajú v praxi, a patrí k zásluhám jubilanta, že svojou statočnou prácou šíril dobré meno slovenskej a československej vedy v zahraničí.

Od roku 1972 pracuje jubilant vo funkcii vedúceho vedecko-technického pracovníka vo Výskumnom ústave inžinierskych stavieb v Bratislave. Doteraz bol riešiteľom mnohých úloh v oblasti výskumu slovenských doložitov, vo využívaní drveného kameniva pre betóny, štrkov a pieskov pre vodné stavby a i. RNDr. Alexander Žabka sa vo svojom odbore vypracoval na uznávaného odborníka a významne sa zaslúžil o rozšírenie zásob cementárskych surovín Slovenska. Rozsiahle znalosti a skúsenosti uplatňuje pri riešení najrôznejších problémov a poznatky ochotne odovzdáva mladším pracovníkom.

Počas svojej odbornej činnosti jubilant vypracoval desiatky záverečných správ, posudkov a publikácií, ktoré slúžia dodnes ako podklady pre ďalšie výskumné práce.

Oceniť treba vynikajúce organizačné schopnosti jubilanta. Už počas štúdia bol pri organizovaní najrôznejších geologických akcií pravou rukou prof. D. Andrusova. Neskôr svoje schopnosti využil v pracovnej skupine pre rozvoj a využitie priemyselných surovín Slovenska (1957), v komisii pre využitie bentonitov pri ČSVTS (1960), bol členom komisie pre prípravu výhľadových plánov geologických prác pri ÚÚG (1960), členom komisie

pre skupinu cement — vápno pri ČSVTS (1961), ďalej členom Krajského aktívu pre využitie nerastného bohatstva Západoslonského kraja pri KNV v Bratislave (1961), dlhoročným expertom Komisie pre klasifikáciu zásob pre ložiská nerastných surovín atď. Od roku 1979 vedie sekciu 2 Kamenivo Komplexnej racionalizačnej brigády pri Ministerstve stavebníctva SSR.

Zmienku si zaslúžia i osobné vlastnosti jubilanta. Odborné znalosti a organizačné schopnosti spájal s výbornou fyzickou kondíciou, bol aktívnym horolezcom a športovcom, čo mu často pomohlo v práci v ťažkých podmienkach. Obedavosť a snaha pomôcť každému v najrôznejších okolnostiach ho v myšliach ľudí zapísali ako dobrého, čestného a statočného človeka.

Činnosť RNDr. Alexandra Žabku bola odmenená najrôznejšími uznaniami a vyznamenaniami. Niekoľkokrát bol vyhodnotený ako vzorný pracovník, je držiteľom titulu Najlepší pracovník SGŮ (1972) a mnohých čestných a pamätných medailí. Vzhľadom na zásluhy jubilanta v odboji k šesťdesiatinám mu bola udelená Pamätná medaila k 40. výročiu SNP.

Slovenská geologická spoločnosť, geologická verejnosť, spolupracovníci a priatelia mu do ďalších rokov prajú mnoho zdravia, spokojnosti, osobnej pohody, ako aj mnoho síl a pracovného elánu. Veríme, že ešte dlho budeme čerpať povzbudenie z jeho nezlomného životného optimizmu.

Miroslav Harman

Želáme mu nové a nové odkryvy!

Ako začínajúci geológ, už krátko po nástupe do praxe, mal som šťastie poznať Vojena Ložeka. V roku 1955 som bol na stáži v Ústrednom ústave geologickom v Prahe a veľmi rád si na ňu spomínam práve vďaka prítomnosti a kontaktom s týmto našim popredným odborníkom. Sám sa ešte len pripravoval na vedeckú dráhu, ale už rozdeľoval svoje vedomosti plným priehrštím. Ochotne a rád — ako dobrý priateľ, nezištný človek, ktorý pred nikým nič neskrýval. Pracoval v záujme vecí s plným zápalom v prospech našej geologickej vedy, ktorá sa stala zmyslom jeho života.

RNDr. Vojen Ložek, DrSc., sa narodil 26. 7. 1925 v Prahe. Už ako stredoškolač nevynechal žiadne zoologické podujatie uspo-

riadané v pražskom Národnom múzeu. Pracovali tam poprední prírodovedci, v ich prostredí získaval mladý gymnazista veľa poznatkov a skúseností. Vďaka tomu sa Vojen Ložek po maturite zapísal na Prírodovedeckú fakultu Karlovej univerzity — odbor zoológie a úspešne ju absolvoval v roku 1948.

Po absolvovaní vysokoškolských štúdií pracoval na Ústrednom ústave geologickom v oddelení kvartéru. S nadšením riešil výskumné úlohy najmä v odbore zoopaleontológie a stratigrafie. Nadviazal kontakty s kvartérnym oddelením Geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave a časť svojich výskumov venoval štúdiu kvartéru Slovenska. Výsledky jeho bádania sú o to cennejšie, že ich robil v období, keď na Slovensku ne-